

PROBE PENTRU CUNOAȘTEREA VÂRSTEI PSIHOLOGICE A LIMBAJULUI (7 probe)

(Adaptare după ALICE DESCOEUDRES)

Proba 1 : Contrarii cu obiecte și imagini.

Se prezintă copilului 10 obiecte cu proprietăți contradictorii (în stare reală sau imaginea lor).

1. Imaginea unei ciuperci *mari* și a uneia *mici*.
2. O peniță *nouă* și una *veche*.
3. O bucată de fier *tare* și o bucată de cauciuc *moale*.
4. Imaginea unui bloc *înalt* și a unei case *scunde*.
5. O bucată de hârtie *netedă* și un glapapir *zgrunțuros*.
6. Imaginea unui *bătrân* și a unui *tânăr*.
7. O bucată de stofă *călcată* și una *mototolită*.
8. Imaginea unui copil *vesel* și a unui copil *trist*.
9. Desenul unei linii *drepte* și al uneia *curbe*.
10. Două cutii de aceeași mărime și aceeași formă : una goală și a doua plină cu cuie. Se așază una pe o mână (exemplu : cea grea pe mâna stângă).

Instructaj : Se prezintă copilului obiectele succesiv, cu următoarele precizări verbale : “Această ciupercă este mare – ise arată imaginea, iar aceasta este.....(copilul spune adjectivul contrariu).

Alt calificativ nu este luat în considerație. Se procedează la fel la toate cele 10 probe.

Se consemnează numărul de răspunsuri exacte. Se reia proba invers : se prezintă întâi imaginea ciupercii mici. Se consemnează răspunsurile exacte, se adună cu primele și se face media.

Proba 2 : Completarea lacunelor dintr-un text vorbit

- a. S-a făcut frumos, cerul este.....(albastru).
- b. Soarele este foarte.....(fierbinte).
- c. Ioana și Maria se plimbă pe câmp. Ele adună(flori).
- d. Ele sunt foarte mulțumite, auzind cântecele frumoase ale micilor.....(păsărele).
- e. Deodată cerul se întunecă de(nori).
- f. Fetițele se grăbesc să se întoarcă(acasă).
- g. Înainte de-a ajunge acasă a început o mare.....(furtună).
- h. Fetițele se sperie de zgomotul.....(tunetului).
- i. Ele roagă să fie adăpostite într-o casă, deoarece plouă puternic și nu au(umbrelă), iar hainele lor erau complet.....(ude).

Instructaj : Se explică copilului că I se va spune o mică povestire și acolo unde se oprește logopedul, copilul trebuie să spună cuvântul potrivit. Se consemnează numărul de răspunsuri corecte.

Proba 3 : Repetare de numere

Testul are următoarele serii de numere :

- Seria I : 2 – 4 ;
- II : 5 – 6 – 3 -;
- III : 4 – 7 – 3 – 2 ;
- IV : 8 – 4 – 6 – 5 – 9 ;
- V : 6 – 9 – 2 – 3 – 4 – 8 .

Instructaj : “Eu îți spun niște numere. Tu trebuie să repeți numerele spuse de mine”.

Dacă copilul n-a înțeles, se repetă chiar de trei ori, dar seria respectivă nu se mai consideră. Dacă repetă numai prima serie , primește coeficientul 2, pentru seria a II-a coeficientul 3, a III-a = 4 ; a IV-a = 5 și pentru seria a V-a coeficientul 6. Se consideră coeficientul ultimei serii reproduse corect.

Proba 4 : Cunoașterea a 6 materii

Instructaj : Din ce sunt făcute ?

- cheia.....
 - masa.....
 - lingurița.....
 - fereastra.....
 - pantofii.....
 - casele.....(cel puțin trei materii : cărămidă, lemn, ciment).
- Se consemnează răspunsurile corecte.

Proba 5 : Contrarii fără obiecte sau imagini

Dacă copilul nu înțelege termenul *contrar* i se explică prin demonstrații concrete.

Vom expune 8 termeni. Copilul va spune termenii contrari:

1. cald.....(frig sau rece) ;
 2. uscat.....(ud sau umed) ;
 3. frumos.....(urât) ;
 4. neascultător....(ascultător sau cuminte) ;
 5. curat.....(murdar) ;
 6. mare.....(mic) ;
 7. ușor.....(greu) ;
 8. vesel.....(trist, indispus, nefericit).
- Se notează de la 0 la 8, după răspunsurile exacte.

Proba 6 : Denumirea a 10 culori

Se prezintă culorile : roșu, verde, negru, roz, alb, violet, gri, galben, maron, albastru.

Se cere copilului să le denumească și se notează răspunsurile de la 0 la 10, după numărul exact al răspunsurilor copiilor.

Proba 7 : Cunoașterea sensului verbelor

Testul are două serii de câte șase verbe.

Seria I : a tuși, a fricționa, a câștiga, a arunca, a spăla, a respira.

Mimăm tusea și cerem copilului să spună ce facem ș.a.m.d. cu celelalte verbe.

Seria a II-a : Se cere elevului să imite prin acțiune sensul verbelor : a scrie, a se apleca, a se balansa, a se ridica, a sări, a împinge (ceva).

Mimăm scrierea, cerem elevului să facă și el la fel, apoi să spună ce face. Se consemnează rezultatele, care se notează de la 0 la 12, după numărul răspunsurilor corecte.

CALCULAREA VÂRSTEI PSIHOLOGICE A LIMBAJULUI

PROBA	COEFICIENTUL CORESPUNZĂTOR VÂRSTELOR				
	3 ani	4 ani	5 ani	6 ani	7 ani
I. Contrarii (cu obiecte și imagini)	4	5	6	8	12
II. Lacune	2	3	4	6	8
III. Cifre	3	3	4	5	5
IV. Materii	3	4	5	6	6
V. Contrarii (fără obiecte și imagini)	4	5	6	7	8
VI: Culori	2	3	4	6	8
VII. Verbe	4	6	8	9	11

Notă : Având valorile realizate de fiecare copil la cele 7 probe, le scriem în ordinea respectivă pe verticală și în dreptul lor scriem vârsta limbajului corespunzătoare din tabelul de mai sus. Adunăm cele 7 vârste ale limbajului și suma lor o împărțim la 7 și obținem vârsta psihologică a limbajului copilului, care corespunde sau nu vârstei cronologice.

**PROBA PENTRU DETERMINAREA NIVELULUI DE DEZVOLTARE
A LIMBAJULUI, ÎNȚELEGEREA UNOR CUVINTE FAMILIARE**
(Adaptare după R. ZAZZO)

Instructaj : Ți voi pune câteva întrebări; caută să răspunzi cât mai bine.

1. Ce este un scaun?
2. Ce este o păpușă ?
3. Ce este un cal ?
4. Ce este găina ?
5. Ce este furculița ?
6. Ce este mărul ?
7. Ce este o masă ?
8. Ce este ploaia ?
9. Ce este mama ?
10. Ce este șoferul?

Precizări tehnice : Întrebările se pun în ordinea indicată. Se insistă să se obțină răspunsul când copilul repetă cuvântul.

Notare : Se vor înregistra fidel toate definițiile date de copil, indicându-se în final numărul de definiții corecte.

**PROBA PENTRU DETERMINAREA ORIENTĂRII SPAȚIALE
(DREAPTA – STÂNGA)**

Adaptare după PIAGET HEAD

Condiții de aplicare : Copilul trebuie să fie așezat la aceeași masă cu educatoarea, în fața acesteia. Sunt necesare următoarele obiecte uzuale : o păpușă, o mașinuță, un cub. Testul se desfășoară în două etape.

Etapa I : În legătură cu orientarea spațială a mâinilor.

Etapa a II-a : În legătură cu orientarea spațială a obiectelor.

Etapa I Instructaj :

- “Spune-mi care este mâna ta dreaptă?”
- “Spune-mi care este mâna stângă ?”
- “Acum fii atent : care este mâna mea dreaptă?”
- “Acum fii atent : care este mâna mea stângă?”

Etapa a II-a Instructaj:

- “Încruciează brațele pe masă – stai ca la școală. Voi pune în fața ta trei lucruri : o păpușă, o mașinuță și un cub. Fără să miști și să desfaci brațele, răspunde-mi cât mai repede la întrebările mele :
1. Păpușa este la dreapta sau la stânga mașinii?
 2. Cubul este la dreapta sau la stânga mașinii?
 3. Mașinuța este la dreapta sau la stânga păpușii?
 4. Mașinuța este la dreapta sau la stânga cubului?

Observație : Obiectele vor fi aliniate : păpușă-mașină-cub cu o distanță de 15 cm, între ele.

PROBE PENTRU DETERMINAREA LATERALITĂȚII

1. *Probe pentru determinarea lateralității :*
 - apucarea diferitelor obiecte;
 - manipularea obiectelor (mingr, creion etc.);
 - bătaia din palme;
 - încrucișarea mâinilor în față;
 - proba dinamometrică.

2. *Probe motorii pentru determinarea lateralității membrelor inferioare:*
 - săritura într-un picior;
 - sărirea corzii;
 - lovirea mingii cu piciorul.

3. *Probe pentru stabilirea lateralității oculare :*
 - privirea cu un singur ochi printr-un tub;
 - țintirea la punct fix;
 - suprapunerea de la distanță a creionului peste o linie verticală, pe bază de control monoculare.

PROBA DE COMPLETARE A LACUNELOR

Scopul : Verificarea folosirii adecvate a cuvintelor în propoziții, precum și a capacității de înțelegere a unui context.

Tehnica aplicării : Se completează propoziții date cu cuvinte potrivite ca sens.

1. Primăvara este.....
2. Copiii se joacă.....
3. Păsărelele se întorc.....
4. Razele soarelui sunt.....
5. Ziua este.....
6. Se aude.....
7. Copiii pleacă veseli la.....
8. Mama pregătește.....
9. Țara noastră este.....
10. Copiii așteaptă.....

Instructaj : Ascultă cu atenție ce spun eu și adaugă ce trebuie.

Notare :

- 1punct pentru fiecare răspuns corect (când propoziția completată are sens și are acord gramatical);
- se verifică și bogăția vocabularului, imaginația lingvistică, caligrafia, ortografia, așezarea în pagină, forma scrisului etc.

PROBA DE GÂNDIRE : COMPARAREA UNOR NOȚIUNI

Reușita în stabilirea asemănarilor și deosebirilor, esența comparației, depinde de calitatea analizei și a sintezei.

Comparația este o condiție a analizei și a sintezei, ea fiind implicată în realizarea acestora din urmă.

1. *Stabilirea deosebirilor :*

prin ce se deosebesc?

- câinele și vrabia;
- mărul și para;
- fereastra și ușa;
- paharul și ceașca;
- căruța și sania;

2. *Stabilirea asemănarilor :*

prin ce se aseamănă?

- o prună și o piersică;
- pisica și șoarecele;
- vaporul și automobilul.

3. *Stabilirea asemănarilor și deosebirilor :*

- numesc două lucruri și să-mi spui prin ce se aseamănă și prin ce se deosebesc ele:
- minge-portocală;
- avion-porumbel;
- fetiță-păpușă;
- mașină-căruță.

PROBA DE FLEXIBILITATE ASOCIATIVĂ
(adaptare după A. ȘCHIOPU, M. GIROVEANU, A. TURCU)

Scop : Aprecierea capacității de exprimare verbală și flexibilitate asociativă.

Materiale necesare : 4 categorii de cuvinte și un cronometru.

- categoria A de cuvinte : avion, zăpadă, turtă dulce, portocală.
- categoria B de cuvinte : poimâine, cel mai mic, ridică.
- categoria C de cuvinte : lup, veveriță, alune, izvor.
- categoria D de cuvinte : stradă, ploaie, tramvai, vitrină.

Tehnica de lucru : Se cere copilului să alcătuiască o scurtă povestire cu cuvintele date de experimentator. Se notează textul compunerii.

Instructaj : Se dau primele cuvinte din categoria A și I se spune copilului : “u aceste cuvinte pe care eu ți le spun, tu trebuie să alcătuiști o povestire. După ce se notează povestirea, după o pauză de 5 minute, se dau copilului cuvintele din următoarele categorii.

Notare : Se notează tot ceea ce spune copilul. Se notează timpul de expunere. Se va acorda o notă pentru fiecare poveste, în funcție de :

1. Numărul de cuvinte pe care le folosește copilul, asociate cu cuvintele date.
2. Numărul de imagini artistice.
3. Modul de compoziție, după relație, titlu și povestire. Notarea individuală se va face cu plus și minus.